

VERSLAG

statencommissie

Vastgesteld verslag van de openbare vergadering van de **Commissie Economie en Mobiliteit** van 3 december 2012 van 13:30 tot 17.00 uur te Middelburg.

Voorzitter:	R. Ruissen
Aanwezig zijn de leden:	F. Babijn, C. Bruring, P.B. Colijn, J. van Dijen, A.I.G. Dorst, H.J. van Geesbergen, P.A. Hamelink, J.C. Hessing, F. de Kaart, A.J. van der Maas, W.P.H. Markusse, J.M. Meulenberg, J.R. Oudeman, C.J. van Overbeeke, C.M. de Paepe
Tevens zijn aanwezig:	Gedeputeerden C. van Beveren, G. van Heukelom, S. Heijning en B. de Reu, A.M. Lobik (commissiegriffier), F. Chervet (dir. E&M), G. Suy (ZSP)
Afwezig zijn de leden:	R. Muste, R. van Tilborg, H.J. Zielstra

---

1. **Opening en mededelingen**

Desgevraagd geeft de commissie de volgende suggesties voor af te leggen werkbezoeken:

- Hogeschool Zeeland (was al afgesproken);
- Roosevelt Academy
- Kanaal Kruising Sluiskil, als er meer zichtbaar is dan bij vorige werkbezoek;
- Warmco
- Verbrugge en Kloosterboer

2. **Vaststellen agenda:** ongewijzigd vastgesteld

3. **Gelegenheid om in te spreken:** geen

4. **Informatie-uitwisseling: mededelingen van gedeputeerden**

Gedeputeerde Van Heukelom meldt dat de Onderwijs Autoriteit, de heer Van Steenhoven, waarschijnlijk nog in december wordt vervangen.

Gedeputeerde De Reu zegt dat er nog gesprekken gaande zijn over een doorstart van Thermphos. Naast het negatieve nieuws zijn er ook positieve economische berichten. Het Mobiliteitscentrum wordt concreter. De Provincie zit er strijdbaar in. De opruimkosten zijn onderwerp van gesprek.

Vragen van commissieleden over het nieuws van de dag: -

Andere vragen van commissieleden over onderwerpen die niet op de agenda staan:

De heer Van Overbeeke (D66) heeft vragen over aan gemeenten toegekende subsidies voor scootmobielcursussen. Welk bovengemeentelijk doel wordt hiermee bijvoorbeeld gediend?

Gedeputeerde Van Beveren zegt dat zo'n belang er niet is. I.v.m. verkeersveiligheid heeft het ROVZ hier een rol in gespeeld. De gebruiker en verstrekker zijn verantwoordelijk. Het is een gemeentelijke taak, vanaf 2014 stopt de provincie hier dus mee. Het was de bedoeling dat alle gemeenten zo'n cursus zouden organiseren. De subsidielimit wordt € 2.500,-, dit hoort in het Subsidiebesluit.

5. **Statenvoorstel Start- en Kadernota Openbaar Vervoer, E&M-070**

De heer Babijn (PvZ) vindt het een slecht idee om het serviceniveau van de fast ferry te verlagen.

De heer Colijn (CU) vindt het onjuist dat er over de fast ferry-concessie geen OPOV-advies is gevraagd. Hij wil een schriftelijke reactie van GS op het OPOV-advies. We halen de milieunorm Euro-VI niet vanwege de aardgasbussen. Licht het niet voor de hand om over te gaan op elektrische bussen?

De heer Van Dijen (SP) zegt dat de regiotaxi's niet zo populair zijn, omdat je veel moet wachten. Kan OV gecombineerd worden met WMO-vervoer als er begeleiding nodig is? Wat is het gevolg van opbrengstverantwoordelijkheid voor het bedrijf? Vervalt een lijn als het slecht gaat? Waarom valt de fast ferry nu binnen dit budget? Het is onduidelijk waar de 1,1 tekort vandaan moet komen. Er wordt in het verhaal over scholierenvervoer geen rekening gehouden met het einde van gratis OV voor studenten.

De heer Bruring (GL) vraagt wat er moet gebeuren als een gemeente niet meewerkt. Hij wil eerder evalueren dan in 2020, anders heeft dat geen invloed meer op het vervolg. Hoe meet je een gewijzigde vraag? M.b.t. de fast ferry wil hij een definitieve oplossing, en niet het verlagen van het serviceniveau. Het zou handig zijn om in Breskens te zorgen voor fietsverhuur als natransport na de fast ferry.

De heer De Kaart (PvdA) zou graag één Zeeuwse centrale zien voor alle vervoer. Misschien kan de

toeristenbelasting worden gebruikt voor een toeristen-OV-kaart. Het OV in de avond moet beter. We moeten proberen om scholierenvervoer voor MBO-studenten goedkoper of gratis te maken.

De heer Van Dijen (SP) zegt dat de PvdA een dergelijke motie van de SP niet steunde in het verleden. De heer De Kaart (PvdA) wil meer ouderen en meer automobilisten in het OV krijgen. Misschien met OV-knooppunten met parkeergelegenheid. De OV-ambassadeurs moeten zichtbaarder worden. Hoe promoot de provincie OV onder medewerkers? Hij is benieuwd naar het Rekenkamerrapport over OV.

Mevrouw Meulenberg (CDA) vraagt of de integratie WMO/OV al is gestart. Ze vraagt hoe het flexnet tot stand is gekomen, of de markt erbij is betrokken en of er ervaringen elders zijn. Kun je overstappen?

De heer Van Geesbergen (VVD) vindt de ontwikkelingsfunctie en de opbrengstverantwoordelijkheid grote verbeteringen. Het is een onzekere factor of alle partijen beter worden van de combinatie van WMO en OV? Is het zeker dat de gemeenten voldoende gaan bijdragen? Waarvan wordt het tekort voor ambitieniveau 2 betaald en is dat bekend bij behandeling van het Beleidsplan? Is de brief van het OPOV meegenomen in de Kadernota? Hoewel er straks één concessiegebied is heb je toch altijd te maken met vervoerders in aangrenzende gebieden.

De heer V.d. Maas (SGP) wil ook graag eerder evalueren, na 2 of 3 jaar. Hij wil vooral zeker weten dat er niemand buiten de boot valt binnen dit nieuwe systeem.

De heer Markusse (PVV) vraagt waarom er hogere contractprijzen worden verwacht. Is Europese aanbesteding nodig en kan het ook in delen? Zouden de kosten lager zijn als er wordt afgezien van een nieuw wagenpark en het bestaande wordt overgenomen?

De heer Hessing (NZ) zegt dat vaak niet wordt gecommuniceerd dat er overstappers zijn. Als een klein busje vol is rijdt hij door en moet je een uur wachten. Kan lijn 14 ook na de zomer naar de vakantieparken rijden? De faciliteiten moeten verbeterd worden zodat automobilisten OV gebruiken. Ondanks de wachtplicht is de bus soms toch vertrokken als de trein te laat is. Het gebruik van gratis-OV-voor-ouderen zou geregistreerd moeten worden. Zijn er voldoende vrijwilligers voor buurtbussen? Het is een goed idee om het opbrengst risico bij de vervoerder te leggen. Misschien een ochtend- en avondbus van Terneuzen naar Gent voor studenten? Hij steunt de PvdA-motie uit de gemeenteraad Terneuzen over gratis OV voor scholieren.

De heer Colijn (CU) vraagt of deze technische vragen voortaan vooraf ingediend kunnen worden.

De heer Van Overbeeke (D66) vindt dat er weinig informatie in de nota staat over het spoor. Kloppen de aansluitingen op de trein nog wel?

Gedeputeerde Van Heukelom bezint zich op de toekomst van de fast ferry. De bezetting is klein en het onderhoud is duur.

De heer Babijn (PvZ) zegt dat hiervoor nu eenmaal is gekozen. Dit vervoer moet niet beperkt worden, want dat tast de leefbaarheid van het gebied aan.

Gedeputeerde Van Heukelom zegt dat het OPOV-advies is verwerkt. Hij zal de reactie aan het OPOV toesturen. In de wet staat dat de eigenaar van de bussen recht heeft op overdracht aan de volgende vervoerder. Als je op tijd belt hoeft je niet op de regiotaxi te wachten. Het vervoer van mensen met een zware zorgtaak blijft bij de gemeente. Alles loopt via de vervoerscentrale, die dan beslist welk vervoer met elkaar gecombineerd kan worden. Omdat de concessie voor 10 jaar gaat lopen zijn tussentijdse wijzigingen wel mogelijk. De fast ferry is er buiten gelaten omdat dat financieel gunstig was. Wellicht wordt vervoer voor MBO-studenten via het Rijk geregeld; de provincie wil bezien of het woon-schooltraject voordelig aan MBO-ers kan worden aangeboden.

De heer Van Dijen (SP) zegt dat de nota ten onrechte nog steeds uitgaat van gratis OV voor studenten. Gedeputeerde Van Heukelom zal hier in het Beleidsplan op terugkomen. Als PS dat wenst zal hij opnemen dat er na 3 jaar grondig geëvalueerd wordt, er wordt jaarlijks gemonitord. Alle gemeenten hebben hun medewerking toegezegd. Er wordt onderhandeld over een fietshuurmogelijkheid in Breskens. De provincie gaat niet over de toeristenbelasting. Alleen Walcheren doet nog niet mee aan de Zeeuwse centrale, maar dat zal nog wel komen. Het flexnet is uniek, en kan niet aan de markt worden overgelaten. Het moet nog wel verder worden uitgewerkt. De benodigde middelen moeten in de begroting 2015 worden gevonden. Europese aanbesteding is verplicht. Het wagenpark hoeft niet vernieuwd te worden. Er wordt nog gestudeerd op verbetering van de spoorverbinding.

De heer Chervet (dir. E&M) zegt dat de bijdragen van de gemeenten voor servicekosten zijn bedoeld. Afgezien van incidenten verlopen aansluitingen goed. De provincie zit daar bovenop want het is een verplichting van de vervoerder. Seizoensverbreding van lijn 14 kost geld. Gemeenten exploiteren de haltes, en de provincie ziet hierop toe. Na 9 december zal de aansluiting van bus op trein beter zijn. Er zijn voldoende vrijwilligers voor de buurtbussen.

In tweede termijn:

De heer Hessing (NZ) vraagt nog om registratie van de 65+-pas.

De heer V.d. Maas (SGP) vindt dat evaluatie van ervaringen ook tot verbetering moet leiden.

De heer Van Geesbergen (VVD) informeert nogmaals waar de middelen voor ambitieniveau 2 gevonden kunnen worden? Wanneer beslissen we over dit geheel?

Mevrouw Meulenberg (CDA) vraagt nog naar mogelijkheden om over te stappen bij het flexnet, en naar de resultaten van experimenten met combinatie van WMO/OV.

De heer De Kaart (PvdA) vraagt of het klopt dat het Rekenkamerrapport over aanbesteding van OV-concessies in februari aan PS wordt aangeboden.

De heer Bruring (GL) vraagt wanneer we meer horen over de fast ferry. Evalueren graag na 3 jaar.

Klopt het dat de regiotaaxi alleen is voor inwoners van Zeeuws-Vlaanderen?

De heer Van Dijen (SP) vraagt of de opbrengstverantwoordelijkheid voor de vervoerder kan leiden tot opheffen van lijnen. Verdringen vrijwilligers op buurtbussen de echte chauffeursbanen? We komen nu 1,1 miljoen tekort omdat de fast ferry nu in het OV budget zit. Als we dit weer van autonoom geld doen dan hebben we geen geld meer tekort. Het marketingbudget mag geheel aan OV worden besteed.

De heer Colijn (CU) vraagt of het klopt dat als er wordt gekozen voor een hogere milieu-eis ertoe het bestaande materieel niet kan worden overgedragen. Hij wil graag een reactie van GS ontvangen op het OPOV-advies. Ook hij wil graag evaluatie in 2018.

De heer Babijn (PvZ) zegt dat als Zeeland "dé Fietsprovincie" wil blijven de fast ferry echt nodig is. Hij komt met een motie over het oormerken van krimpgebieden.

Gedeputeerde Van Heukelom zegt dat na evaluatie zeker aanpassing mogelijk is. Bij de behandeling van het Beleidsplan moeten de eventuele extra middelen er zijn. De resultaten van experimenten met WMO/OV vervoer zijn positief, en overstappen bij het flexnet is zeker mogelijk. De informatie over de fast ferry komt in het Beleidsplan. De regiotaaxi zal op termijn Zeeuws-breed worden ingezet. Het Rekenkamerrapport over de concessies komt al in december.

De heer Van Dijen (SP) vraagt of de gevolgen voor chauffeurs ook in het Beleidsplan komen?

Gedeputeerde Van Heukelom antwoordt ontkennend. De marketing wordt straks door de vervoerders zelf betaald. De overdracht van materieel en de milieu-eisen komt in het Beleidsplan.

De heer Chervet (dir. E&M) zegt nog dat vervoer van 65-plussers in de toekomst zal worden geregistreerd omdat dan een chipkaart wordt gebruikt.

De voorzitter stelt vast dat het voorstel voldoende is onderbouwd voor behandeling in PS.

6. **Statenvoorstel Kredietaanvraag N62/Sloeweg, E&M-074**

De heer Van Geesbergen (VVD) leest dat er onzekerheid bestaat over € 20 miljoen, hetgeen wordt gezien als een probleem van het Rijk. Gooit het Hedwige-dossier geen roet in het eten?

De heer Dorst (SGP) zou hierover graag een brief ontvangen van de Minister. Is er al een uitspraak van de RvS n.a.v. de zitting op 6 november, over beroepsprocedures. Wat is het effect van de BTW?

Gedeputeerde Van Beveren antwoordt dat we het Rijk houden aan de aparte overeenkomst voor die 20 miljoen. Hij verwacht nog wel een brief van het nieuwe kabinet. Als het BTW-compensatiefonds wordt teruggedraaid moet er ook weer een bedrag worden teruggestort in het Provinciefonds. We hebben nu hoge investeringen, en het kan voor ons dus slecht uitpakken. We weten de hoogte ervan nog niet. De uitspraak van de RvS na zitting van 6 november gaf geen problemen.

In tweede termijn;

De heer Dorst (SGP) zegt dat het BTW-tekort toch over het netto-effect gaat?

De heer Babijn (PvZ) vraagt wie de 20 miljoen gaat voorfinancieren?

Gedeputeerde Van Beveren zegt dat we het netto-effect nog niet kennen. De 20 miljoen zit in het financieringsschema met het Rijk. Wij ontvangen de bijdrage voor de Sloeweg van het Rijk.

De voorzitter stelt vast dat het voorstel als hamerstuk naar PS kan.

7. **Brief van GS met Begroting Zeeland Seaports 2013, rapportage garantstelling 2012, memo solvabiliteit N.V. ZSP**

Mevrouw De Paepe (VVD) is trots op de ambitie van ZSP.

De heer Dorst (SGP) vindt de garantstellingen, niet uit de balans blijkende verplichtingen en toezeggingen van ZSP niet duidelijk. Hij wil jaarlijks geïnformeerd worden over de werkgelegenheid. Warmco staat nog tot na 2016 jaarlijks voor 6 miljoen negatief op de meerjarenbegroting. Hij wil een toelichting op de verwachte verliezen op zo lange termijn.

De heer Hessing (NZ) ziet dat in 2022 de solvabiliteitsratio voor glastuinbouw pas 30% is. Kan de begroting worden gesplitst, en de glastuinbouw eruit te halen? Dan is er meer overzicht. Kan er een rap-

portage komen over de glastuinbouw in Zeeuws-Vlaanderen?

De heer Oudemans (CDA) vraagt hoe lang Warmco de tijd krijgt. Is de huidige bovengrens van het garantiëplafond nog toereikend? Zijn de aandeelhouders aan te spreken op de garantstelling? Kan ZSP wel investeren in een WST? In 2013 verwacht ZSP een omzetgroei van 20%, is dat wel reëel? De personeelskosten groeien nog, moet PS niet kritischer zijn op ZSP? De staten zijn strenger tegen Delta. De heer Van Overbeeke (D66) leest op pagina 7 dat de solvabiliteit eind 2013 27% is. De norm is 30%, want vindt de accountant hiervan? Volgt ook uit de korte termijn prognoses dat de garanties tijdig afgebouwd kunnen worden? Op pagina 9 is sprake van "kasgeld zonder garantie van de aandeelhouder"; wat is dat? Hij is bezorgd over de hoge rentelasten. Betreft het negatieve resultaat op deelnemingen uitsluitend Warmco?

Gedeputeerde Heijning antwoordt dat de salariskosten stijgen door versterking van de Communicatie Afdeling, en doordat sinds de verzelfstandiging de CAO van de Rotterdamse haven wordt gevolgd. In de jaarrekening zullen de garantiëstellingen, die niet uit de balans blijken verplichtingen en toezeggingen duidelijk worden gemaakt. Hij zal aan ZSP vragen om jaarlijks de ontwikkelingen in de werkgelegenheid aan te geven. M.b.t. Warmco zijn er nog wel vooruitzichten. De solvabiliteit wordt beïnvloed door veel leningen, waardoor de rentelasten hoog zijn. Tot 2016 zijn er tekorten in de glastuinbouw begroot. De garantiëstelling zou toekomstbestendig moeten zijn; Warmco valt hierbuiten. Voor investeringen in containeroverslag moet er eerst een sluitende business case zijn. De groei in de meerjarenbegroting is wel reëel. Je kunt Delta en ZSP niet met elkaar vergelijken, de geschiedenis ervan is anders. De heer Suy (ZSP) licht nog toe dat "kasgeld zonder garantie van de aandeelhouder" over het financieringsrisico gaat, voor een deel door kasgeld waarvoor de overheid garant staat.

In tweede termijn:

De heer Oudemans (CDA) vraagt zich toch af of de provincie kritisch genoeg is jegens ZSP. Hij vraagt of we de garantiëstelling t.o.v. Warmco en het financiële risico wel aan kunnen

De heer Hessing (NZ) vraagt nogmaals of de glastuinbouw uit de begroting gehaald kan worden.

De heer Dorst (SGP) zegt dat niet uit de cijfers blijkt dat er perspectief is voor Warmco.

Gedeputeerde Heijning is het eens met de opmerking dat we kritisch moeten zijn op ZSP. De ontwikkeling van ZSP is volgens de lijn der verwachtingen, maar er zijn nu grote problemen met de werkgelegenheid. De gevolgen van Thermphos staan er nog niet eens in. GS is kritisch t.a.v. Warmco.

De heer Suy (ZSP) zegt dat in de cijfers het resultaat van Warmco nog niet verbetert, maar als er nu een nieuwe tuinder bij zou komen, dan duurt dat een paar jaar voordat dat doorwerkt. Het zal misschien tot 2018/2019 duren voor we in de positieve cijfers komen. Er is een jaarrekening voor Warmco beschikbaar bij de Kamer van Koophandel. In de garantiërapportage staat dat we minder hebben geleend dan het plafond van 500 miljoen, namelijk ongeveer 400 miljoen.

De heer Hessing (NZ) wil de deelbegroting van Warmco ontvangen.

De voorzitter zegt dat we dit niet kunnen afdwingen. Er is ons gevraagd de gevoelens van de commissie over te brengen, en dat hebben we hiermee gedaan.

8. **Brief van GS van 11 september 2012 over pilotproject Vlasteelt in Zeeland**

De heer Hessing (NZ) vraagt of dit systeem ook door gemeenten gebruikt kan worden voor braakliggende gronden.

Gedeputeerde Van Beveren antwoordt dat dit aan de gemeenten zelf is.

9. **Brief van GS van 28 augustus 2012 met jaarrekening 2011 van Zeeuws Participatiefonds**

De heer Dorst (SGP) zegt dat er teveel op gaat aan kosten, het is niet efficiënt geregeld. Gebruikelijk is 1 tot 3%. Bovendien zijn het maar 4 participaties! Kunnen die niet elders worden ondergebracht?

De heer Hessing (NZ) vindt het zorgelijk dat er geen voorziening is getroffen in de jaarrekening voor het negatieve resultaat.

De heer Colijn (CU) is van mening dat er één loket moet komen.

Gedeputeerde De Reu zegt dat er veel meer wordt gedaan dan de 4 participaties; er waren 21 leads.

Hij zal de kosten nog eens ter sprake brengen. Hij zal met de participanten overleggen en rapporteren.

De vraag van NZ zal schriftelijk worden beantwoord.

10. **Brief van GS van 18 september 2012 met voortgangsrapportage 2012 Sluiskiltunnel**

De heer Hessing (NZ) zegt dat de oude Tunnelwet nog van toepassing is op de SKT. Wie bepaalt aan welke voorwaarden de tunnel moet voldoen?

Gedeputeerde Van Beveren antwoordt dat de bij aanbesteding vigerende wet geldt, de oude dus.

11. Brief van GS van 18 september 2012 Vierde Rapportage De Onderwijsagenda

De heer Van Overbeeke (D66) mist een totaaloverzicht van resultaten. Waar is het vertrouwen in de Onderwijs Autoriteit op gebaseerd? Dit komt straks in de Economische Agenda; komt het al in de evaluatie over 2012? Blijft er wel aandacht voor "moeilijke leerlingen"? Hoe behouden we goed onderwijs? Gedeputeerde Van Heukelom antwoordt dat de rol van de provincie alleen de economische kant betreft, de sociale kant doen de scholen. Hij zal de resultaten van de OA nog een keer toesturen. De resultaten in Zeeland zijn ook terug te vinden in landelijke rapportages.

12. Antwoorden op de door de CU gestelde vragen over de Vlaketunnel

De heer Colijn (CU) vindt dat permanent aangegeven moet worden wat je moet doen bij stremming. Er moet ook vroegtijdig worden gewaarschuwd. Hij meent dat het mogelijk is om het verkeer door één buis te voeren.

Gedeputeerde Van Beveren antwoordt dat het verkeer echt niet door één buis kan. Er zijn U-borden voor een omleiding. Er vindt nog overleg plaats met RWS over omleidingen, en hen verzoeken de vragen van de CU te beantwoorden.

De heer Colijn (CU) zegt dat de omleidingen wél provinciaal zijn. Een omleidingsbord moet aan beide kanten staan. We moeten alternatieven onderzoeken (bijv. mobiele barriers).

Gedeputeerde Van Beveren antwoordt dat het een Rijksweg betreft. Hij gaat niets onderzoeken voor rekening van de Provincie. Omleiding van verkeer door één buis duurt erg lang.

13. Toezeggingenlijst

-SER-advies over Economische Agenda, toezegging 46

-Ontwerp hoofdstructuur vmbo-mbo, toezegging 47

-Informatie van ZSP over ontwikkelingen in de haven, toezegging 38

-Memo over knelpunten kwaliteitsnet landbouwverkeer, toezegging 24, 25, 28

-Memo toezeggingen Beleidsplan Goederenvervoer, toezegging 43, 45, PS 81

De voorzitter stelt vast dat bovengenoemde toezeggingen kunnen worden afgevoerd.

14. Conceptverslag commissie Economie en Mobiliteit van 8 oktober 2012: vastgesteld.

15. Volgende vergadering maandag 7 januari 2013 13.30 uur

16. Sluiting 17.00 uur

Advies van de vergadering van de **Commissie Economie en Mobiliteit** van 3 december 2012 aan het Presidium ter voorbereiding van de Statenvergaderingen van 14 december 2012

Ter voorbereiding van de PS-vergadering van 14 december 2012 zijn in deze commissievergadering de volgende statenvoorstellen behandeld:

1. *Statenvoorstel Start- en Kadernota OV, E&M-070*

De commissie is van mening dat het voorstel voldoende is onderbouwd voor behandeling in de Staten.

2. *Statenvoorstel Kredietaanvraag N62/Sloeweg, E&M-074*

De commissie is van mening dat het voorstel voldoende is onderbouwd voor behandeling in de Staten. Dit voorstel kan worden behandeld als een hamerstuk.

MIDDELBURG, 3 december 2012

De commissie voornoemd,

Mr. A.M. Lobik
commissiegriffier